



Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes til tidsskriftet@legeforeningen.no

Medisinsk forskningsterminologi

Earl-Slater A

The handbook of clinical trials and other research

352 s, tab, ill. Oxon: Radcliffe Medical Press, 2002. Pris NOK 413
ISBN 1-85775-485-9



Denne oppslagsboken forklarer og definerer ord og uttrykk i klinisk forskning. Ifølge forfatteren er hensikten både å gjøre medisinsk forskningsterminologi lett tilgjengelig, og å presentere, standardisere, klargjøre, utvide og øke

forståelsen for terminologien. Målgruppen er alle som er i kontakt med klinisk forskning «whether as patients, purchasers, providers, sponsors, advisers or analysts». Forfatteren anbefaler boken som oppslagsverk når man kommer over begreper man ikke kjenner, som en lærebok i klinisk forskning og for å verifisere at man selv bruker begreper riktig.

Medisinske forskningstermer er ordnet som oppslagsord i alfabetisk rekkefølge og er forklart med tekst, tabeller og figurer. Hver omtale er fra et par linjer til noen sider og avsluttes ofte med henvisninger til andre oppslagsord i boken, artikler hvor metoden er brukt og annen litteratur (bøker og tidsskrifter) med mer informasjon om emnet.

Stort sett er hvert enkelt oppslagsord tilfredsstillende forklart, og henvisningene til supplerende informasjon synes relevante.

Utvalget av oppslagsord kan synes litt tilfeldig. Hvis man vil lære om samsvarsanalyser finner man ikke «Agreement» som oppslagsord, men under oppslagsordet «Kappa coefficient» finner man en tre siders forklaring som ender opp med henvisning til følgende oppslagsord i boken: Case finding; Clinical trial; Data types; Entry criteria; Exclusion criteria; Inter-rater reliability; Primary question: Split-half method; Take-up rate; Williams's agreement measure. Ikke alle er like relevante. Alle henvisningene til andre oppslagsord fører til mye blaaing og man beveger seg raskt vekk fra temaet man var interessert i. Man finner også mange uventede oppslagsord slik som «Involving consumers in designing, conducting and

interpreting randomised controlled trials» som omtales på tre sider og avsluttes med henvisning til 12 andre oppslagsord i boken.

Selv om man raskt kan finne forklaring på mange medisinske forskningstermer, tror jeg boken er av begrenset verdi for de fleste leger. Selv vil jeg foretrekke en «tradisjonell» lærebok for å finne informasjon satt inn i sin sammenheng.

Per G. Farup

Enhet for anvendt klinisk forskning
Det medisinske fakultet
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Oppdatert om infeksjonssykdommer

Tan JS, red

Expert guide to infectious diseases

845 s, tab, ill. Philadelphia, PA: American College of Physicians, 2002. Pris GBP 43
ISBN 0-943126-98-3



Denne vidtfavnende amerikanske læreboken har som mål å oppdatere primærleger i infeksjonssykdommer.

Boken er inndelt i ti kapitler med utgangspunkt i infeksjonens lokalisasjon: hjerne, hjerte/kar, tarm/lever/galleveier, urinveier/genitalia, luftveier, bein og hud. HIV, herpes, malaria og Lyme-sykdommen har fått egne seksjoner. Hvert av kapitlene er inndelt i epidemiologi, klinikk, diagnose, behandling og preventive tiltak.

Som seg hør og bør i en kunnskapsbasert lærebok, avsluttes hvert kapittel med ferske og nyttige referanser. Med myke permer, ledig språk og oversiktlig layout virker boken lettere tilgjengelig enn 845 sider skulle tilsi. Den synes også umiddelbart passe detaljert for en allmennpraktiker som ønsker en rask oppdatering på et aktuelt tema, selv om nytten av 45 sider histoplasmose/blastomykose kan diskuteres.

Den generelle beskrivelsen av dagens diagnostiske tester er god, men har man problemer med å tolke en hepatittserologi, finnes det ingen tabeller eller figurer å hjelpe seg med. Illustrasjonene består stort sett av få og dårlige svart-hvitt-bilder og noen algoritmer

for diagnostikk og behandling. En del uvant bruk av kjente forkortinger (CSF = colony-stimulating factor og SBP = spontaneous bacterial peritonitis) får en dessuten til å savne en egen tabell over forkortingene.

Hovedproblemet med boken er likevel behandlingssopplegget for en del bakterielle infeksjoner: Ved purulent meningitt/ukjent mikrobe skal man f.eks. vurdere vankomycin i tillegg til cefotaxim hvis man mistenker pneumokokker. Kombinasjonen penicillin/kloramfenikol er ikke engang nevnt.

Behandling av virale hepatitter og HIV-infeksjon er mindre problematisk. Listen over HIV-medikamenter er oppdatert og inkluderer både kombinasjonstabletten Trizivir, proteaseinhibitoren Kaletra og nukleotidanalogen Tenofovir. Siden mye av det boken handler om fortsatt er spesialistoppgaver her i landet, får man heller se gjennom fingrene med at det anbefales oppstart av behandling hos asymptomatiske HIV-pasienter allerede ved CD4-tall < 0,35. Uansett kan boken anbefales til alle som ønsker seg en overkommelig oppdatering i infeksjonssykdommer – aller helst i kombinasjon med *Legemiddelhåndboken*.

Bente M. Bergersen

Infeksjonsmedisinsk avdeling
Ullevål universitetssykehus

Kunnskapsbasert medisin og databaser

Scrivener R, red

Mapping health on the Internet

Strategies for learning in an information age.
144 s, tab, ill. Oxon: Radcliffe Medical Press, 2002. Pris GBP 20
ISBN 1-85775-593-6

Denne boken retter seg mot alle helsearbeidere som bruker Internett i klinisk arbeid. Forfatteren er informasjonsansvarlig for et kvalitetsutviklingsprosjekt ved Royal College of Nursing Institute i London. Boken er bygd over samme lest som myriaden av bøker i kunnskapsbasert medisin, men med større fokus på konkrete lenker til Internett-baserte databaser og informasjonskilder enn vanlig i slike bøker. Forfatterens bidrag er hans Internett-håndteringsmetodikk, og den anvendes på fire ulike felter; barns helse, primærmedisin, eldres helse og mental helse.

Boken åpner med å beskrive informasjonsalderens byrder og symptomer på ulike typer